

В.П. Левченко, канд. техн. наук,
Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг України

ПОСЕРЕДНИКИ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Діяльність фінансових посередників формує ринок фінансових послуг, де в рамках кругообігу капіталу реалізуються контрактні відносини посередників із клієнтами щодо обслуговування останніх з використанням спектра фінансових інструментів.

Фінансових посередників слід класифікувати за такими ознаками:

- статус інвестора (індивідуальна та інституціональні);
- характер проведення фінансових операцій (депозиторські установи – класичні комерційні банки, ощадні установи, кредитні спілки; ощадні установи контрактного типу – страхові компанії *life* і *non-life* та недержавні пенсійні фонди; інвестиційні посередники – інвестиційні банки, різноманітні інвестиційні фонди та компанії з управління активами);
- рівень спеціалізації (універсальні, спеціалізовані та інтегровані фінансові посередники).

Для того, щоб визначити роль фінансових посередників у розвитку ринку фінансових послуг та економіки в цілому, необхідно перш за все чітко сформулювати позицію щодо розуміння сутності та ролі в економіці безпосередньо ринку.

За функціональним наповненням, на нашу думку, ринок фінансових послуг – це система економічних відносин з приводу задоволення економічних та соціальних потреб споживачів шляхом надання послуг фінансового характеру з метою акумуляції тимчасово вільних фінансових ресурсів їх трансформації в інвестиції на фінансовому ринку.

Ринок фінансових послуг з точки зору його інституціонального змісту є сукупністю фінансових інститутів, який розробляють та реалізують фінансові послуги домогосподарствам та суб'єктам господарювання в різних секторах (банківському, секторі небанківського кредитування, страховому та інвестиційному).

Структура ринку фінансових послуг з точки зору суб'єктно-об'єктного підходу передбачає взаємодію власників заощаджень (домогосподарства та суб'єкти господарювання) та фінансових посередників (банків, кредитних спілок, ломбардів, лізингових, факторингових компаній, страхових компаній, недержавних пенсійних фондів та інвестиційних компаній) через укладання угод про фінансові послуги.

Діяльність фінансових посередників на ринку фінансових послуг має за мету, з одного боку, акумулювати розрізнений капітал домогосподарств і суб'єктів господарювання та перетворити його в потужні інвестиційні ресурси для розвитку економіки країни, а з іншого – задовольнити економічні та соціальні потреби споживачів, надаючи їм весь спектр фінансових послуг.

В Україні найбільш потужними серед фінансових посередників є банки, частка активів яких в загальній сумі всіх активів фінансових посередників поступово зростає. Це підтверджує висновок, що в Україні поступово формуються основи банкоорієнтованої моделі ринку фінансових послуг.

Нерівномірне зростання активів різних сегментів ринку обумовлене різними стадіями їх розвитку: нещодавно створені недержавні пенсійні фонди лише розпочинають свою діяльність і нарощують активи з незначної бази; кількість страхових компаній залишається сталою і різкого збільшення рівня капіталізації у цьому найрозвинутішому небанківському секторі не відбувається. Суттєвою причиною збільшення активів фінансових компаній стало те, що в минулому році вони активно вживали заходів для підвищення рівня своєї капіталізації з метою дотримання встановлених Державною комісією з регулювання ринку фінансових послуг України нормативів, спрямованих на забезпечення фінансової надійності і захист майнових інтересів споживачів.